

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

AÑO (LETO) XXII. (16)

No. (štev.) 19

BUENOS AIRES

9. maja 1963

Po volitvah v Italiji

Predsednik italijanske republike Antonio Segni je 17. februarja t. l. razpustil tretji parlament sedanje italijanske republike. Volitve so bile razpisane za 28. in 29. aprila.

Italija ima sedaj nekaj nad 51 milijonov ljudi. V volivne imenike je bilo vpisanih 34.430.000 volivnih upravičencev. Med temi so bili 4 milijoni takih, ki so pri zadnjih volitvah prvič volili. Volitve so bile splošne, t. j. poslancev in senatorjev. Zaradi zvišanja števila prebivalstva od zadnjih volitev leta 1958, se je zvišalo tudi število poslanskih mest od 596 na 630, število senatorjev pa od 246 na 315. Za 630 poslanskih mest se je potegovalo okoli 5752 kandidatov. Poslance so lahko volili vsi državljani, ki so dosegli starost 21 let, senatorje pa od 25. leta naprej.

Za izvedbo volitev so bile obsežne priprave. Tako so bili določeni posebni vlaki za tiste italijanske dražavljane, ki žive v drugih evropskih državah, da so lahko prišli domov volit. Teh je pa veliko, saj jih je samo v Franciji 700.000, v Švici 460.000, v Zahodni Nemčiji 300.000, v Belgiji pa 200.000. Za volišča je bilo določenih 60.400 predsednikov volilnih komisij ter 300.000 skrutinatorjev. Državo so volitve stale okoli 13 milijard lir.

Volitve je izvedla vlada krščansko-demokratskega ministrskega predsednika Fanfanija, ki je februarja meseca lanskega leta s tkzv. „apertura a sinistra“ napravil politični dogovor s predsednikom močne italijanske socialistične stranke Pietrom Nennijem, po katerem so njegovi socialisti v parlamentu podpirali Fanfanijevo vlado.

Kaj je hotel doseči in zakaj je Fanfani moral svojo vlado nasloniti na socialistično levo? Na eni strani ga je k temu silila potreba, da svoji vladi zagotovi v parlamentu in senatu zanesljivo večino in s tem stabilnost, da bi se lahko brez skrbi lotila reševanja še nerešenih političnih, gospodarskih in socialnih problemov. S tako večino so se krščanski demokrati hoteli tudi varovati pred neprestanim izsiljevanjem političnih koncesij tistih manjših političnih skupin, s katerimi je moral biti v koaliciji (Saragatovi socialisti, republikanci). Na drugi strani je pa Fanfani s pritegnitvijo Nennijevih socialistov k vladi hotel doseči dokončno ločitev socialistične stranke od komunistov, s katerimi je bila od leta 1948 pa vse do 1956, do revolucije madžarskih rodoljubov, združena v ljudski fronti, tega leta jih je pa v znak protesta proti neusmiljenemu nastopanju sovjetskih tankov proti svobodoljubnim madžarskim množicam, zapustila.

Naslon krščanske demokratske stranke na socialistično levo ni povsod naletel na odobravanje. Niti vsi poslanci in senatorji kršč. dem. stranke ga niso odobraval. Enotnost stranke so ohranili samo zaradi discipline. Odločno so pa proti tej politični zvezi začele nastopati vse desničarske politične skupine, med katerimi so bili najglasnejši liberalci, ki so po Fanfanijevem sporazumu z Nennijem izpadli tudi iz vlade.

Tako je „odprtje proti levi“ postalo eno glavnih vprašanj, o katerem so se morali izjaviti italijanski volilci. Liberalci in ostale desničarske skupine so ljudstvu Fanfanijev in Nennijev sporazum prikazovale kot nevarno, ker da odpira pot komunizmu na oblast. Zato so od volivcev zahtevali čim več glasov, da bi preprečili nadaljevanje politike sredinsko-levičarske vlade.

Največjo volilno kampanjo so poleg liberalcev delali proti vladi komunisti, ki imajo v Italiji drugo najmočnejšo politično stranko. Za te volitve so imeli precej olajšano stališče, kajti zadnje volitve v Italiji so se izvedle pod znatno drugačnimi okolnostmi, kakor pa prejšnje, pri katerih je ljudstvo povsem jasno vedelo za stališče kat. Cerkve do komunizma, ko je papež Pij XII. pod kaznijo izobčenja prepovedal vernikom sodelovanje s komunisti. Letos se je pa kar sredi volilne kampanje pojavil v Italiji glavni urednik moskovskih „Izvestij“ Aleksej Alžubej, zet nosilca svetovnega komunizma Nikole Hruščeva. Potovaj pa po vsej Italiji, imel sestanke z vplivnimi komunistič-

nimi in nekomunističnimi osebnostmi in govoril na raznih konferencah. Bil je sprejet tudi pri papežu v Vatikanu.

Sprejem tako vplivne komunistične osebnosti pri papežu so komunisti izrabili za svojo propagando do vseh možnosti. Palmiro Togliatti je na shodih celo citiral odstavke iz zadnje papeške okrožnice „Pacem in terris“. Zlasti tiste, kjer papež do gotove meje dopušča kat. vernikom sodelovanje s predstavniki tujih ideologij, samo da jih ne sprejmejo in odobravaljo. Komunisti so zatrdjevali ljudstvu, da kat. Cerkve sama več ne preganja komunizma tako kot se je dogajalo prej in da išče z njim sodelovanja, zlasti za ohranitev miru na svetu.

Ali se pri tem more kdo čuditi, da so pri takem navalu komunistične propagande klonili vsi tisti, ki niso bili idejno trdni ter politično zgrajeni? Nad milijon je bilo takih, ki so se pridružili že itak močni komunistični armadi v Italiji.

Na krščanske demokrate so leteli napadi od vseh strani, od desnice in leve. Vse jih je napadalo in devalo v nič ogromno obnovitveno delo, ki ga je ta stranka opravila v Italiji po vojni in dvignila splošno ljudsko blaginjo do doslej še nedosežene višine v Italiji. Njeni prvaki in poslanski ter senatorski kandidati so volivce pozivali, naj še v večji meri izrazijo stranki svoje zaupanje, da bo mogla nadaljevati koristno delo za državo in ljudstvo. Bivši predsednik vlade Mario Scelba, ki je kot notranji minister v vladi pok. De Gasperi leta 1948 s svojim neustrašnim in odločnim nastopom rešil Italijo pred komunistično poplavo, je Italijane pozival, naj še v večjem številu „odda glasove krščanski demokraciji“. Če bo stranka izšla iz volitev okrepjena, se bo lahko upirala izsiljevanju socialistov, lahko bo vztrajala na svoji poti in bo omogočila Italijanski socialistični stranki, da se bo dokončno otrsela sodelovanja s komunisti“. Predsednik vlade Fanfani je za volitve napisal kar knjigo z naslovom „Levi center 62“. V uvodu naglašja, da ima ta knjiga namen, „pomagati politikom in gospodarstvenikom k boljшему razumevanju nove italijanske politike“.

V tako napetem volilnem vzdušju so Italijani pričakali volilna dneva, ki sta prinesla tako Italijanom, kakor vsemu svetu veliko presenečenje. Komunisti so od zadnjih volitev povečali število svojih glasov za več kot en milijon! Drugo presenečenje so bili liberalci, najodločnejši nasprotniki politike „odprtja na levo“. Ti so podvojili število zase oddanih glasov.

V naslednjem navajamo volilne rezultate za pet glavnih italijanskih političnih strank. V oklepajih navedeni odstotki ter številke predstavljajo število poslancev v prejšnjem parlamentu.

Krščanska demokratska stranka je ostala še naprej največja in najmočnejša italijanska stranka. Dobila je 11.765.418 glasov — 38% (42,4%) ter 260 poslancev (273), takoj za njo so komunisti s 8.006.584 glasovi — 25,3% (22,7%) in 166 poslanci (140), tretja najmočnejša skupina so Nennijevi socialisti s 4.651.966 glasovi — 13,8% (14,2%) ter 87 poslanci (84), liberalci so dobili 2.141.613 glasov — 7% (3,5%) in 39 poslancev (17) ter Saragatovi socialdemokrati 1.871.439 — 6,1% (4,5%) in 33 poslancev (22).

Kaj povedo zgornje številke? Ker so liberalci in ostale desničarske skupine pred množice volivcev postavile vprašanje odobritve ali zavrnitve politike „odprtja na levo“, brez dvoma volilni rezultati potrjujejo, da so volivci to politiko zavrnili, kajti krščanska demokratska stranka, ki je glavna nositeljica te in take politike, je pri volitvah nazadovala. Ne sicer katastrofalno, to da 13 poslancev je le izgubila, medtem ko si je v senatu število senatorjev povečala. Liberalci so pa s svojo kritiko politike „odprtja na levo“ podvojili število svojih glasov.

Tako so volitve ustvarile v Italiji zelo resen položaj. Kaj naj stori krščanska demokratska stranka v novo nastalem položaju? Če bi se povrnila z novo v koalicijo z manjšimi desničarskimi strankami, ne bi dobila nobene trajne rešitve, ker ne bi razpolagala z

Rusk v Beogradu ni uspel

V nedeljo, 5. maja, je iz Indije, kjer je imel razgovore z Nehrujem, priletel ameriški zunanji minister Rusk na 22-urni obisk k jugoslovanskemu komunističnemu diktatorju Titu.

Kakor je znano, je ameriki kongres lansko jesen sprejel sklep, po katerem je črtal iz svojega seznama „privilegiranih“ držav za ameriško pomoč Jugoslavijo in Poljsko, ker sta se „spet začeli vračati v svoji zunanji politiki v sovjetski blok. Ta sklep je Tita in njegovo okolico močno prestrašil, jer je doslej vzdrževal svoj komunistični režim v glavnem s pomočjo ameriških dolarjev. Od konca druge svetovne vojne mu je Washington v raznih oblikah, po večini v obliki zastonske pomoči, poslal približno 2.400 milijonov dolarjev. Pred kratkim pa je Tito dobil še novih 45 milijonov dolarjev posojila, da bo lahko kupil 1.200.000 ton pšenice in drugih živil, ker da je bila lansko leto v Jugosloviji letina ponovno slaba. Takih „slabih letin“, s katerimi je Tito izvajal iz Washingtona ameriške dolarje, je bilo po drugi svetovni vojni, se pravi v zadnjih letih, že okoli osem, se pravi, skoro vsako drugo leto po ena. V dvasetih letih predvojnje Jugoslavije pa ni država nikdar potrebovala zunanjih posojil za kupovanje pšenice in drugih živil. S kom. gospodarstvom so prišle v Jugoslavijo tudi „slabe letine“.

V Washingtonu so se nadalje dali doslej prepričati, da je Tito drugačen komunist, kakor so njegovi gospodarji v Moskvi. Zlasti so tako začeli misliti po letu 1948, ko se je Tito sprl s Stalinom. Ni jim pa, kakor kaže, še prišlo na misel, da se je po Stalinovi smrti tudi v ZSSR v komunističnem smislu marsikaj spremenilo, ne da bi seveda spremenili komunizem kot tak. Tito je bil le eden prvih komunističnih diktatorjev, da je zaslužil potrebo drugačne-

Hispaniola - novo zarise krize

V Karibskem morju, blizu Kube, se je v zadnjih dneh razplamtelo novo žarišče krize na majhnem otoku Hispaniola, ki si ga delita državi Haiti in Dominikanska republika.

V Dominikanski republiki je po padcu diktatorja Trujilla zavladovala neke vrste južnoameriška demokracija, ki jo vodi predsednik Bosch. V Haiti pa še vedno vlada Duvalier, eden izmed južnoameriških diktatorjev. Ta je pred kratkim začel preganjati opozicijo, ker je odkril, da ga mislijo spodnesti. Začel je pometati v vrstah vojske ter je spravil pod ključ nad eno tretjino častnikov. Prav tako je začel zapirati civilne vodje zarote. Poročila vedo povedati, da je doslej dal postreliti nad 90 oseb.

V takih razmerah se je večje število haitskih državljanov zateklo pod zaščito tujih poslatištev, nekaj tudi na dominikansko poslatištvo. Duvalier je v to poslatištvo poslal svojo civilno policijo, da bi ubežnike zagrabila. S tem je kršil nedotakljivost tujega poslatišča ter povzročil napetost med obema državama, ki se je stopnjevala iz dneva v dan, dokler ni prišlo tako daleč, da si sedaj stojita nasproti vojski obeh držav.

Zaradi kršitve nedotakljivosti dominikanskega poslatišča je Bosch pozval zanesljivo in solidno večino, razen tega bi namah povzročila obnoveitev ljudske fronte, ker bi se Nennijevci pod pritiskom levega krila v stranki takoj pravnili h komunistom. Zato je v Italiji vedno več takih, ki položaj presoja jo popolnoma nepristransko, hladnokrvno in trezno. Ti zagovarjajo nujnost nadaljevanja dosedanje politike, t. j. sodelovanja krščanske demokracije z Nennijevimi socialisti. Pa ne samo v parlamentu, temveč tudi z njihovo pritegnitvijo v vlado samo. To postaja tem nujnejše, ker je Togliatti, vodja italijanskih komunistov, ki so druga najmočnejša politična stranka v Italiji, objavil zahtevo krščanskim demokratom, da v bodoči vladi morajo biti zastopani tudi komunisti.

Če ne prej, se bo morala smer italijanske politike odločiti meseca julija, ko bo glavno zborovanje Nennijeve socialistične stranke.

ga vodenja komunizma. In za Washington je tako Tito postal vreden podpiranja. Hruščov pa je za isti Washington ostal tak komunist, kakor je bil pod Stalinom. Dvojna politika ameriškega zunanjega ministrstva!

V takem vzdušju se je Rusk sestal minul nedeljo v Beogradu. Uradno je vrnil obisk Titovemu zunanjemu ministru Popoviću, ko je bil ta lanskega maja na uradnem obisku v Washingtonu. Namen pa je imel, tako trdijo ameriške agencije, potegniti Tita „iz njegove nevtralistične politike“ ter je v ta namen porabil nad poldrugo uro časa. Tito je seveda ostal pri svoji „nevtralistični politiki“, se pravi, v sovjetskem taboru, kakor je bil pač doslej, ker pač velja za komuniste tudi tisti rek: Komunist se spreobrne, ko se v jamo zvrne. Najnovejši dokaz za to je bil španski komunist García Grima.

Tito si je v razgovoru z Ruskom privoščil še to, da se je pokazal „izredno nezadovoljnega“ zaradi predloga ameriškega kongresa, naj črta Jugoslovijo s seznama privilegiranih držav za ameriško pomoč. O tej zadevi je že pisal pismo Kennedyju, prav tako pa tudi o svojem „sklepu“, da ne bo opustil „nevtralistične politike“. Vse to je sedaj Rusku ponovil. Rusk je Titu tudi prinesel Kennedyjevo pismo, v katerem mu ta odgovarja na njegove pismene pritožbe. Vsebine Kennedyjevega pisma niso objavili.

V uradnem poročilu o tem obisku agencije poročajo, da je Rusk odletel iz Beograda v Washington, „potem ko je s Titom sklenil dogovor, po katerem naj bi se povečal trgovinski promet med Jugoslavijo in ZDA in se ustvarile še druge zveze.“ Je pa Rusk propadel v svoji nameri potegniti Tita iz njegove nevtralistične politike, kljub temu, da je z njim porabil za to nad poldrugo uro časa.

komisijo Medameriške organizacije, naj v Haiti ugotovi resničnost njegovih pritožb proti Duvalieru. Komisija je odletela v Port au Prince. Glavno mesto Haitia ter opozorila Duvaliera, naj spoštuje nedotakljivost tujih poslatištev.

Bosch je nato zahteval od Duvaliera, naj takoj dovoli vsem političnim beguncem, ki so se zatekli na tuja poslatišča po zaščito, svoboden odhod iz države, sicer da bo z vojsko napadel Haiti. Duvalier seveda Boschu ni ugodil, nakar je ta objavil mobilizacijo. Ob meji s Haitiem je razpustil vojsko s tanki, topovi in letali, na morje pa poslal svoje brodove. Tako sta si stali nasproti Boschova in Duvalierova voj-

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Letno zborovanje Gospodarske komisije OZN za Latinsko Ameriko

V glavnem argentinskem morskem kopalšču Mar del Plata se je v ponedeljek začelo letno zborovanje Gospodarske odbora OZN za Lat. Ameriko — Comisión Económica para América Latina — CEPAL. Na zborovanje je poslal svoje zastopnike 26 držav. Kot smo že poročali, je za to mednarodno konferenco, ki ima namen in nalogo najti najprimernejšo obliko za čim hitrejši gospodarski in socialni dvig držav Latinske Amerike in njenih narodov, pripravil obširno poročilo znani argentinski gospodarski strokovnjak Raúl Prebisch, ki med drugim za doseg tega cilja predlaga nujnost spremembe sedanjih gospodarskih oblik v teh državah.

Slovesna otvoritev letošnjega zasedanja Gospodarske komisije OZN za Latinsko Ameriko je bila v ponedeljek z govorom predsednika argentinske republike dr. Guida, ki je naglašal, da bo Argentina z vso naklonjenostjo in vne-mo podprla vse sklepe tega zborovanja, nato pa je bil izvoljen za predsednika zborovanja argentinski minister za gospodarstvo dr. Evstahij Méndez Delfino.

Z gospodarskimi ministri posameznih držav Latinske Amerike in funkcionarjev OZN je prišlo tudi številno pomnožno osebje, ki je s seboj pripeljalo s posebnim letalom tudi tri tone raznega gradiva ter dokumentov za nemoten

ska, pripravljeni na udar, od minule nedelje zvečer naprej.

Ker živi v Haiti nad 1000 Amerikancev, se je haitskim vodam približala tudi ameriška mornarica, da bi zaščitila ameriške državljane.

Duvalier je medtem proglasil obsedeno stanje in policijsko uro od osmih zvečer do petih jutraj. Prav tako je objavil, da ne namerava oddati predsedništva 15. maja, ko mu poteče predsedniška doba. Zato so v vojski in med civilnim prebivalstvom nasprotniki začeli organizirati zaroto, ki jo je njegova policija odkrila, nakar se je začelo preganjanje.

V Washingtonu opazujejo razvoj dogodkov na Hispanioli. Pravi, da se bojijo, da bi moglo priti v Haiti do krvave državljanske vojne, h kateri bi prav lahko pristavili skledo domači ali kubanski komunisti. Že pred dnevi da so v Washington dobili poročila o tem, da je Duvalier ponudil vojaška oporišča Castru. Zato da imajo v Washingtonu namen, v slučaju, če bi prišlo do spopada med Haitiem in Dominikansko republiko, pod pretvezo zaščite ameriških državljanov izkrcati v Haiti mornariško pehoto in tako direktno poseči v nadaljni razvoj položaja na Hispanioli.

IZ TEDNA V TEDEN

V Moskvi je zadela kap podpredsednika sovjetske komunistične stranke Frola Kozlova, ki so ga omenjali kot naslednika Hruščova. Zaradi kapi je postal delno hrom in je vprašanje, če bo mogel sploh še kaj politično delovati. Kot verjetne naslednike Hruščova omejujejo ostale člane generalnega tajništva sovj. kom. stranke, lahko se pa odločijo tudi za kako drugo osebnost npr. za sed. predsednika države Leonida Brežnjeva ali člana prezidija Dimitrija Poljanskoga.

Dunajski nadškof kardinal Franc Koenig, ki ga smatrajo za izrednega vatikanskega poslanika, je bil prejšnji teden na obisku pri poljskem kardinalu šefanu Wyszyńskem. Imel je tudi razgovore s predstavniki poljske komunistične vlade. Govoril je tudi množicam vernikov v svetišču Čenstohovske Matere božje. Po njegovi vrnitvi na Dunaj je bilo objavljeno, da ta teden potuje v Rim kardinal Wyszyński. V vatikanskih krogih so istočasno omenjali verjetnost, da bo v najkrajšem času dopotoval v Rim tudi madžarski primas kardinal Mindszenti, ki že 7 let uživa politični azil na ameriškem veleposlatištvu v Budimpešti. Z madžarsko komunistično vlado je baje že dosežen sporazum, da bo Mindszenti ostal v Rimu, nominalno bo pa ostal še nadškof Ezerstergomski, toda vse njegove funkcije bo opravljal namesto njega apostolski administrator.

potek tega zborovanja, ki se bo zaključilo 18. t. m.

Teden pomembnih odločitev

Prejšnji teden so v Argentini nazvali teden važnih odločitev. Tako je bil končno le objavljen dekret-zakon o preložitvi volitev na 7. julij. Naslednji datumi volilnega koledarja so ti-le: Rok za vlaganje kandidatnih list se je od 6. maja podaljšal na 20. maj. Dne 31. julija se bodo v Buenos Airesu zbrali volilni možje ter izvolili predsednika in podpredsednika republike, ki bosta prevzela oblast dne 12. oktobra.

Ostali važnejši politični dogodki prejšnjega tedna so bili naslednji: Ljudska in narodna fronta je bila tudi formalno ustanovljena. Ustanovno listino so podpisali predstavniki naslednjih političnih skupin: Gibanja za narodno fronto, Gibanja za en sam radikalizem, Ljudske konservativne stranke, Zvezne stranke, Federalne zveze ter Ljudske zveze (biv. peronisti). Za torej je bil sklican sestanek podpisnikov ustanovne listine. Na dnevnem redu sestanka je bila določitev politične komisije, ki bo vodila Ljudsko in narodno fronto. Glavna njena naloga bo določiti volilni program ter izbrati kandidata za predsednika in podpredsednika republike. Kot kandidati se omenjajo dr. Alende, general Bengoa, dr. Mario Amadeo, general Señorans in dr. Perez Campana, za katerega se je po vrnitvi ing. Iturbeja iz Madrida razvedelo, da se je

Vseslovensko romanje

Slovenci v izseljenstvu smo ohranili svojo versko tradicijo. Kjerkoli živimo na svetu, vsako leto poročamo h kakemu Marijinemu svetišču. Tako delajo Slovenci v Kanadi, Severni Ameriki, v Avstraliji in v zahodnih evropskih državah ter v Argentini, kjer imamo vsako leto drugo nedeljo v maju romanje v največje Marijino svetišče v Argentini k Devici Lujanski, v katerem ima častno mesto tudi milostna podoba naše Brezjanske Matere božje.

Slovensko romanje v Luján ima vsako leto vsenarodni značaj. Zato je poleg slovenskega dne in spominske proslave za protikomunistične žrtve tudi najbolj obiskana versko-narodna prireditev. Do dva tisoč ali pa še več rojakov se tega dne zbere v Lujánu. Dopoldne je za vse romanska masa, popoldne pa po trgu pred baziliko množična procesija, kateri vsako leto dajo poseben čar dekleta in žene, fantje ter moške v narodnih nošah; močno jo pa povzdigne tudi petje slovenskih Marijinih pesni.

Vsa letošnja romanja imo svoj namen. Letošnje bo v znamenju počastitve spomina sv. bratov Cirila in Metoda ob 1100-letnici njunega prihoda med slovanske narode, kajti z vseslovenskim romanjem v Luján se med Slovenci v Argentini začne vrsta proslav tega zgodovinskega dogodka, ki nas je po eni strani ohranjal v zvestobi kršč. veri, na drugi strani pa nam postavljala osnove za našo narodno ohranitev.

Razen tega ima tako slovenska skupnost, kakor vsak posameznik med nami še mnogo, mnogo prošnja, ki jih ta dan s posebno vneto in vdanostjo sporočamo svoji nebeski Materi ter jo prosimo za pomoč, ki smo je vsi tako potrebni, da bi nam pomagala ohraniti vero in narodnost, da bi bdela nad vsemi nami, zlasti nad slovensko mladino, da bi bila v srečo in veselje ter čast ne samo staršem, ampak vsej slovenski skupnosti in vsemu slovenskemu narodu.

Slovenski rojaki bodo dalje prosili Marijo, naj bi nam pomagala ohranjati in utrjevati med nami slovo, medsebojno razumevanje, spoštovanje, da bi si v medsebojni ljubezni med seboj pomagali v stiskah in nadlogah, vsi pa skupaj gradili lepšo bodočnost slovenskemu narodu v domovini.

Bivši predsednik angleške vlade Winston Churchill je obvestil svoje volivce v volivnem okraju Woodford v Essexu, da pri prihodnjih volitvah ne bo več kandidiral. Svojo odločitev utemeljuje z svojo visoko starostjo — kmalu bo star 89 let in slabotnim zdravjem. Sam že težko hodi in je postal tudi naglušen. Svoj volivni okraj je Churchill zastopal v angleškem parlamentu od leta 1900. Poslanec je postal, ko je bil star 26 let. Svojo politično delavnost je razvijal pod šestimi angleškimi vladarji in sicer pod kraljico Viktorijo, kralji Edvardom VII., Jurijem V., Edvardom VIII., Jurijem VI. in sed. kraljico Elizabeto II. Churchill je edini v Angliji živeči poslanec iz časov kraljice Viktorije.

Mir na zemlji

Moralni red, čigar objektivni temelj je pravi Bog

Red, ki vlada v sožitju med človeškimi bitji, je moralne narave. V resnici gre za red, ki temelji na resnici, ga je treba izvajati po pravičnosti, ga mora poživljati in izpolnjevati medsebojna ljubezen in končno, mora biti usmerjen k doseganju vsak dan večje enakosti v svobodi.

In sedaj, moralni red — splošen, absoluten in nespremenljiv v svojih načelih — ima svoj objektivni temelj v pravem Bogu, osebnem in transcendentnem. On je prva resnica in najvišje dobro in zato najgloblji vir, iz katerega more črpati svojo resnično življenjskost urejeno in plodno sožitje med ljudmi, ki odgovarjajo njihovu dostojanstvu človeških oseb. Sveti Tomaž Akvinski o tem jasno govori: Da je človeški razum norma človeške volje, po kateri se meri tudi stopnja njegove dobrote, izhaja iz večnega zakona, ki se identificira z istim božjim razumom... Zato je jasno, da dobrota človeške volje odvisi veliko bolj od večnega zakona kakor od človeškega razuma.

Znaki časov

Trije so karakteristični znaki modernega časa

Predvsem ugotavljamo, da je delavski razred toliko napredoval tako na gospodarskem kakor na socialnem po-

Razstava slovenskega tiska v Torontu

Slovensko kat. prosvetno društvo Baraga v Torontu v Kanadi je pod predsedništvom Petra Markeša pripravilo lani razstavo slovenskega tiska. Letos je bila v dvorani pri župniji Marije Pomagaj že II. razstava in sicer 30. in 31. marca.

Dvorana je bila za razstavo lepo okrašena. Na odru je bil podstavek pokrit s slovensko razstavo. Na njej je bil postavljen kip škofa dr. Mahničja, ki ga je izdelal akad. kipar France Gorše. Pred njim so bile razvrščene štiri knjige: Sv. pismo, Pregelj. Okrožnica Mati in Učiteljica v slovenskem prevodu ter poezije dr. Vladimira Truhlarja.

Na levi strani dvorane so bile nato razstavljene knjige naslednjih založb: Slovenske kulturne akcije s svojimi publikacijami ter Svobodne Slovenije s 15. Zborniki-Koledarji in z vsemi ostalimi knjigami, ki jih je izdala ta založba. Zraven omenjenih slovenskih izseljenskih založb iz Argentine je bil prostor celovške Mohorjeve družbe z razstavljenimi 40 knjigami. Zastopani sta bili tudi goriška in celjska Mohorjeva družba. Zatem je bilo razstavljenih 14 slovenskih časopisov. Poleg njih je ime-

la svoj kotiček Slovenska država. To razstavno stran so v dvorani zaključile publikacije Družabne pravde, Slovenske pravde, Studia Slovenica in avstralski slovenski izseljenski tisk.

Desna razstavna stran v dvorani je bila razdeljena v štiri odseke. V prvem je bil razstavljen verski in nabožni tisk, drugi je vseboval knjižni semenj tega tiska. Ta dva odseka je uredila Marijina legija pod vodstvom g. Stanka Boljke CM. Verskemu tisku je sledila razstava 15 različnih slovenskih revij. Zaključni del je bil določen za Društvo slovenskih protikomunističnih borcev, ki je v njem razstavilo vso svojo protikomunistično literaturo.

Po mnenju obiskovalcev lanske in letošnje razstave je bila letošnja lepša in tudi bolj smotno urejena. Bila je tudi večja, saj je bilo na njej razstavljenih okoli 200 različnih knjig, 14 časopisov in 15 revij. Obiskalo jo je okoli 500 rojakov, ki so kupili raznih knjig za okoli 400 dolarjev.

Prireditelji so v organizacijo razstave vložili veliko truda in naporov, za kar resnično zaslužijo javno pohvalo vse slovenske javnosti.

Letosnja slovenska srečanja v Evropi

Slovenski izseljenci v evropskih državah bodo imeli tudi letos več srečanj. Vsa bodo v znamenju 1100-letnice prihoda slovanskih apostolov, bratov sv. Cirila in Metoda na njuni prvi misijonski poti na Moravsko.

V počastitev 1100-letnice prihoda sv. bratov Cirila in Metoda v slovanske kraje bo najprej romanje v Lurd in sicer od 17. do 24. junija. Naslednji mesec — od 12. do 16. julija — bo v Salzburgu v Avstriji Cirilmetodijski kongres. Po končanem kongresu bo romanje vseh udeležencev v Rim, kjer bodo sprejeti v posebni avdienci pri papežu. V Rimu bodo imeli svečane liturgije pri Sv. Klemenju in druge slavnosti.

Kongres „Cerkve v stiski“ bo tudi

letos in sicer od 2. do 6. avgusta v Koenigsteinu pri Frankfurtu v Zahodni Nemčiji. V nedeljo dne 4. avgusta je na sporedu slavnostna akademija po vzhodnem obredu v čast sv. Cirila in Metoda. Za Slovence bo med kongresom poseben slovenski dan.

Slovenski zamejski duhovniki bodo imeli tudi letos svoj pastoralni tečaj. Sestali se bodo v semenišču na Barbani v Gorici.

Septembra meseca — dne 15. septembra — bodo slovenski izseljenci v Zahodni Evropi imeli svoj Slovenski dan in sicer v Eidsenu v Belgiji. Priprave zanj vodi slov. dušni pastir v Belgiji g. Vinko Žakelj, ki je bil letos ponovno izvoljen za predsednika dušnopastirskega odbora za Zap. Evropo.

„Izmedju ernog i crvenog fasizma“

Na ogled smo dobili knjigo z gor. njim naslovom, ki jo je spisal generalštabni major Miodrag J. Djordjević in jo je izdala podjetna založba Naše Delo, ki stoji pod pokroviteljstvom zadruge Oslobođenje, ki tudi izdaja mesečnik Naša reč. Knjiga je tiskana v Londonu, ima 166 strani in stane 2 dolarja, v Južni Ameriki pa 20 argentinskih pesov. Naroča se pri založbi Naše delo, 53 Hawthorn Drive, North Harrow, Middlesex, Great Britain, ali pa naravnost pri piscu Miodragu Djordjeviću 59 Shakespeare Rd., London, W. 7., Great Britain.

Knjiga je obširno in podrobno poročilo o življenju in trpljenju v taborišču v Osnabrücku. V taborišču je bilo spočetka tudi 53 Slovencev, ki so jih Nemci po organiziranju Ljubljanske pokrajine izročili Italijanom, ki so jih potem odpeljali v Gonars. Posebna odlika te knjige je, da je strogo stvarna, da pripoveduje samo dejstva in dogodke, ki jih je pisec sam doživel, do ne-

sodi in ne obsoja. Pozna se ji, da jo je pisal generalštabni oficir kot nekako vojaško poročilo. Vendar se je izkazal tudi kot dober pisatelj, tako da se bere v nekaterih poglavjih kakor zanimiv roman, ki slika psihologijo tedanjega jugoslovanskega oficirskega zbora. Po veliki večini so oficirji ostali zvesti svoji prisegi in Jugoslaviji. Pojavile so se tudi izjeme. Med rezervnimi oficirji je bilo tudi nekaj komunistov, ki so na svoj račun našli zveze z gestapovci. Zanimivo je, da so si prav nekateri oficirji, ki so v svoji vojaški karieri v Jugoslaviji bili posebno prostežirani, po prihodu Angležev med prvimi pripeli komunistično zvezdo na čepice. Pisec knjige je ostal v taborišču do konca. Sodeloval je pri socialnem in prosvetnem delu. Vendar se to razbere samo iz knjige same, ne da bi on sam to poudarjal. Njegovo posebno delo je bila organizacija radio-zveze z zunanjim svetom in informativno delo. Po prihodu zaveznikov čet je bil med usta-

novitelti prvega emigrantskega tiskalnega lista Rodoljub. Zdaj živi v Londonu in je član Udruženja srbskih pisateljev v Londonu.

Tragičen višek doživljajev v taborišču je dramatičen popis zračnega napada angleških letalcev na taborišče proti koncu vojne dne 6. decembra 1944. Takrat so do temeljev zgorele 6., 7., 8., 9., 10. in 11. baraka. Mrtvih je bilo 114 jugoslovanskih oficirjev, ranjenih pa 103. Vsi ti so v dodatku poimensko navedeni.

Knjiga je koristen doprinos k zgodovini iz te žalostne dobe in jo priporočamo. V njej je imenoma navedenih 300 oficirjev, ki so se kakorkoli, v dobrem ali slabem smislu udejstvovali v taborišču. Posebno bo zanimala biv. vojake, ker bodo v njej našli podatke o ponašanju svojih nekdanjih vojaških tovarišev, s katerimi so se spoznali v teku svoje vojaške službe.

RAZSTAVA B. KRAMOLCA

V Viktorija College univerze v Torontu je prejšnji mesec razstavljal akad. slikar Božidar Kramolc večji izbor svojih del iz razdobja 1961-63. Snovno so bile slike po večini zimske pokrajine, tihožitja in figuralne kompozicije. Slikar, ki je malo prej delal abstraktno, se je vrnil pomorno k predmetni umetnosti. Kritika je razstavo zelo ugodno sprejela. Naslednjo razstavo namerava Kramolc prirediti v oktobru.

VEČER SLOVENSKE POEZIJE V LONDONU

V zvezi z izdajanjem knjige „An Anthologie of Modern Yugoslav Poetry“, ki jo je pripravil in ji napisal tudi uvod prof. Janko Lavrin, izdala jo pa Državna založba Slovenije, je bil 15. marca letos na londonski univerzi večer sodobne jugoslovanske poezije. Večeru je predsedovala pisateljica Miss Kathleen Kontt, prof. Lavrin je pa v daljšem predavanju prikazal razvoj novejših poezije narodov v Jugoslaviji. Po njegovem govoru sta Miss Mary Grew in Mr. Martin Starkie izmenoma recitala v angleškem prevodu 58 izbranih slovenskih, hrvaških, srbskih in makedonskih pesnikov. Od slovenskih pesnikov sta recitala pesmi Murna Aleksandrova, Otona Župančiča, Alojza Gradnika, Pavla Golie, Toneta Seliskarja, Edvarda Kocbeka, Mileta Klopčiča, Ceneta Vipotnika, Jožeta Udoviča, Matjeja Bora, Kajuha, Janeza Menarta, Kajeta Koviča in Daneta Zajca.

V Jugoslavijo je prišel na enotedenski obisk predsednik Finske Urho Kekkonen. Ob prihodu je v izjavi naglasil, da njegov obisk Jugoslaviji ne pomeni, da bi se Finska nameravala priključiti bloku tkzv. nevezanih držav, kajti Finska vodi čisto svojo politiko resnične nevtralnosti in ne mara pripadati nobenemu bloku držav.

Indonezijski Sokarno je prišel v bis-šo holandsko kolonijo Nova Zahodna Guineja, ki je bila zadnjih 6 mesecev pod upravo Združenih narodov. Izjavil je, da sedaj Indonezija nima več nobenih ozemeljskih zahtev.

povezati te svoje odnose z božjim, kot trdnim temeljem njihovega življenja, tako osebnega kakor socialnega.

Drugi del

Odnosi med ljudmi in javno oblastjo v različnih političnih skupnostih Nujnost in božji izvor avtoritete

Sožitje med ljudmi ne more biti v redu in plodonosno, če ga ne vodi zakonita oblast, ki varuje zakon in v zadostni meri pripomore k delovanju skupne blaginje. Takšna oblast, kakor uči sv. Pavel, izhaja iz Boga: Kajti ni oblasti, ki ne bi prišla od Boga. Učenje apostola, ki ga sv. Janez Krizostom razlaga takole: „Kaj praviš? Ali so vsi in vsak od vladajočih postavljeni kot taki od Boga? Ne; ne trdim tega; tu ne gre za vsakega vladarja posebej, temveč za stvarnost samo. Da namreč oblast obstoja in da so tisti, ki ukazujejo in tisti, ki ubogajo in da se vse zadeve ne prepuščajo slučaju, to pravi, je delo božje Modrosti. Poleg tega, zaradi dejstva, da je Bog ustvaril ljudi že po naravi družabne in nobena družba ne more obstojati, če ni nekoga, ki predseduje, vodeč vse enako, z učinkovitim zaletom in z enakimi sredstvi k skupnemu cilju, izhaja, da je civilni družbi potrebna oblast, s katero se vlada; oblast, ki na podoben način kakor družba, izhaja iz narave in zato iz Boga samega kot avtorja.

Oblast sama pa seveda ni sila, nad katero ni kontrole; je le dovoljenje vo-

ARGENTINA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Perón odločil zanj. Dr. Pérez Campa- doslej v političnem življenju ni nastopal in se je posvečal gospodarskim ter industrijskim dejavnostim. Je zelo premožen, toda razni viri navajajo, da mož ne grabi samo za milijoni, temveč, da jih tudi do dvajset vsako leto razdeli v dobrodelne in kulturne namene. Baje ima tudi dobre zveze s Kolumbovimi vitezi v ZDA.

Kandidaturo za predsednika je sprejel tudi biv. predsednik vlade osvobodilne revolucije general Pedro Aramburu. Za predsedniškega kandidata ga je izvolila nova politična stranka v Argentini Unión del Pueblo Argentino. V izjavi delegatom te stranke je Aramburu izjavil, da s sprejemom kandidature za predsednika „svojega imena ne daje za potrditev kakih volilnih sieparij“. Gen. Aramburu je v svojem radijskem govoru tudi navajal potrebo sinteze peronizma in osvobodilne revolucije. Od peronizma je treba prevzeti vse, kar je dobrega, od osvobodilne revolucije pa obrambo svobode in človeškega dostojanstva. Dejal je dalje, da ima peronizem svoj začetek v potrebah, trpljenju ter stiskah ljudi, toda nad temi pozitivnimi zahtevami se je pojavila diktatura.

Z vprašanjem peronizma se je bavil tudi glavni poveljnik vojske general Onganía v govoru, ki ga je imel v proslavo sedaj veljavne ustave. Za argent. vojsko je dejal, da je to vojska ustave in zakonitosti, nato pa naglašal, da je opustitev odstranjevanja revščine ter pozaba na naravno socialno evolucijo pripomogla, „da smo padli v diktaturo, ki je predstavljala varljiv pojav naglega blagostanja“.

Aramburja je določila za predsedniškega kandidata tudi progresivna demokratska stranka. Za podpredsednika je na tej listi določen predsednik te stranke dr. Horacij Thydey.

Dr. Frondizijevi intransigentni radikali so tudi določili svojega predsedniškega kandidata. Za to mesto so izbrali predsednika stranke dr. Alende-ja, za podpredsednika pa je bil izvoljen dr. Carlos Silvestre Begnis. Določitev teh kandidatov je pa pogojna in je vezana še na določitev kandidata v Ljudski in narodni fronti. Toda gotovo je, da UCRI ne bo pristala, da bi bil v fronti kdo drug predsedniški kandidat kot Alende. Predsedniški kandidat ljudskih radikalov je pa — kot že omenjeno — dr. Illa.

Predsedniškega kandidata so določili že tudi dr. Ghioldijevi demokratski socialisti in sicer so za ta položaj izbrali bivšega predsednika Vrhovnega sodišča dr. Orgaza. Ostale politične skupine bodo imele zbere zaupnikov prihodnje dni ter bodo tudi one določile svoje kandidate.

Zanimivo je, da se v politično življenje vrača znova biv. min. ing. Alvaro Alsogaray, ki je bil pred časom predsednik Neodvisne državljanske stranke. Pred meseci so to stranko razpustili, ker da je izpolnila svoje naloge ter je sedaj Alsogaray napovedal ustanovitev nove politične stranke z imenom Stranka narodne obnove, ki bo delovala kot samostojna stranka in kot federacija sorodnih političnih skupin.

diti po pameti. Moč, ki veže, izhaja zato iz moralnega reda, ki temelji v Bogu, začetku in koncu vsega. Zato je zapisal naš prednik Pij XII. srečnega spomina: Absolutni red, stvari in cilj človeka samega (svobodnega človeka, pravimo, podrejenega nekrščljivim pravicam in dolžnostim, korenina in cilj njegovega družabnega življenja), obsega tudi državo kot skupnost, nujno in z oblastjo, brez katere ne bi mogle niti obstojati niti živeti... In ker ta absolutni red, v luči prave pameti in predvsem krščanske vere, ne more imeti drugega izvora, kakor v osebnem Bogu, našem Stvarniku, zato sledi, da dostojanstvo politične oblasti temelji na deležu božje oblasti.

Oblast, ki temelji samo ali v glavnem na grožnjah ali na strahu pred kaznijo ali pa na obljubah o nagradi, ne žene učinkovito človeka k izvrševanju skupne blaginje in tudi če bi ga, to ne bi bilo v skladu z dostojanstvom človeške osebe, se pravi, svobodnih in razumnih bitij. Oblast je predvsem moralna sila; zato morajo vlada- darji v prvi vrsti pozivati na vest, od- nosno na dolžnosti, da mora vsakdo prostovoljno doprinesati k skupnemu dobrotu. Toda, ker so, po naravnem redu, vsi ljudje enaki, ne more nobeden od njih notranje prisiliti drugih k čemu. Sam Bog more to storiti. On sam, ki vidi in sodi dejanja, ki jih vsakdo izvršuje v globini svoje duše.

(Dalje prihodnjič)

Novice iz Slovenije

Predsednica skupščine Sveta republike Slovenije Vida Tomšičeva in predsednik izvršnega sveta Viktor Avbelj sta sprejela v prostorih skupščine na njihovo željo dostojanstvenike rimsko-kat. Cerkve v Sloveniji. Na sprejemu so bili: mariborski škof dr. Maksimilijan Držek, pomožni škof ljubljanski dr. Jože Pogočnik in delegat apostolskega administratorja dr. Mihaela Toroša iz Nove Gorice dekan Andrej Simčič. Zaradi bolezni se sprejema niso mogli udeležiti: ljubljanski nadškof msgr. Anton Vovk, apost. administrator iz Nove Gorice dr. Mihael Toroš in apost. administrator koprski Albin Kjuder. Sprejemu sta prisostvala tudi predsednik komisije za verska vprašanja Boris Kocijančič in šef kabineta predsednika skupščine Franc Kutin.

Slovensko etnografsko društvo v Ljubljani je izvolilo za svojega člana akad. slikarja Maksima Gasparija ob 80-letnici njegovega rojstva. Ob tej priložnosti mu je izrekel čestitke k življenjskemu jubileju predsednik Etnografskega društva dr. Valens Vodusek.

Umrli so. V Ljubljani: Franc Toplišek, mizar v p., Kamila Kveder roj. Korbar, Alojzija Gale, Silverij Pakiž, sodnik Vrhovnega sodišča Slovenije, Katarina Kodelja roj. Bradolin, upok., Jožica Ahlin roj. Kovič, Ivana Čarman roj. Gartner, Otar Jeruc, komercialist, Marija Dergane roj. Žužek, Jože Lavič, žel. inšpektor v p., Alojzij Ručman, žel. uradnik v p., Ivan Bricej, upok., Ur-

šula Žužek roj. Umek, Avgust Gregorič, čevljarški mojster v p., dr. Stanislava Rus, asistentka infekcijske bolnišnice, ing. Janko Novak, dr. Fran Zavrnik, univ. prof., Julka Starman, upok., Marija in Ivo Puhar (oba umrli istega dne za srčno kapjo), Frančiška Avbelj roj. Pišek, Franc Kokač, žel. sprevodnik v p., Franc Pirman in Anton Kolar, rušilec odkopov v rudniku Zabukovica, Mirko Košir, uslužb. tovarne gumijevih izdelkov v Kranju, Jože Debevec, mizar v Šmarjeti, Franc Kosec, šofer v Dravijah, Jože Kastelic, biv. gostilničar in žel. upok. v Veliki Račni, Jože Kos v Ivančini gorici, Matevž Šušteršič, upok. v Cerknici, Robert Torcar, učenec na Jesenicah, Ana Jarm roj. Pavčič v št. Lovrencu, Vida Čamernik roj. Kopač v Poljani, Lidija Tavčar v Dutovljah, Anton Dovjak, upok. železarne na Jesenicah, Martin Prelog, art. kapetan v p. v Gorisnici pri Ptuj, Frančiška Stojkovič, upok. v Vrtvinah, Oton Bittner, vodja zemljiške knjige v p. v Postojni, Marija Janša roj. Vončina v Lescah, Alojzij Terglav v št. Petru v Sav. dolini, Janez Radovič v Črnomlju, Olga Karara roj. Greibl, Leopold Ilc v Gorici vasi, Ivanka Župančič, šolska upraviteljica v p. v Celju, Albin Danko, uslužb. tov. papirja v Vidmu-Krškem, Mihael Barbič, biv. župnik, zlatomastnik v Ravnah na Koroškem, Anica Šafar v Kranju in Marija Legat roj. Jeglič, učit. v p. v Begunjah.

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Osebnosti

† Jakob Golob. Iz domovine je prišlo žalostno sporočilo, da je dne 25. aprila t. l. umrl v 64. letu starosti začet od srčne kapi na službenem potovanju v Novem mestu Jakob Golob, postajenačelnik v p. in sedaj muzejski uradnik v Ljubljani. Rajni je bil tega dne zjutraj še pri sv. maši, nato je pa po opravljenem delu v novomeškem muzeju nabiral rože, da bi jih nesel domov v Ljubljano. Po vrnitvi s šopkom cvetja v muzej, ga je Bog poklical k sebi.

Poleg rož, ki jih je tudi sam gojil, kjer je le mogel, je imel vse življenje še posebno zanimanje za slovenske umetnostne zgodovinske posebnosti. Že kot upokojenec je napravil izpit iz arheologije in dobil tako namestitev v ljubljanskem muzeju. — Njegovo truplo so prepeljali v Ljubljano, kjer je dobil zadnje počivališče na pokopališču pri Sv. Križu. Pokojnik je bil v Ljubljani dobro znan, o čemer je pričala tudi velika udeležba na pogrebu. Pogrebne obrede so opravili gg. župnik Roman Tominc, p. Metod, p. Bernardin, kaplan v šiški in pokojnikov bratranec Miha Golob, župnik v Škofji Loki.

Rajnemu naj bo lahka domača zemlja, njegovim preostalom pa izreka-mo globoko sožalje in sočutje.

SAN JUSTO

Vinska trgatev v Našem domu

V nedeljo, 5. maja, je imel Naš dom v San Justu znova veliko obiskovalcev. Na vinsko trgatev niso prišli samo rojaki iz San Justa, ampak tudi iz Bs. Airesa in ostalih slov. naselij na področju Vel. Bs. Airesa. Vsi so bili presenečeni nad deli, ki so bila v zadnjem času izvršena za dograditev in razširitev prostorov v Našem domu.

Odborniki so jim povedali, da imajo sedaj v načrtu najprej ureditev prostorov v prvem že zazidanem delu. Tu bo družabna soba z barom za članstvo zadruge in ureditev začasnih prostorov za otroke slov. šolskega tečaja France Bantič ter zadržna trgovina. Ko bo to delo opravljeno, bo odbor Našega doma dokončno uredil šolske prostore za otroke v prvem nadstropju Našega doma.

V vsa dosedanja dela v Našem domu je bilo doslej investiranih 1.200.000 pesov. Od tega zneska je še dolga 150 tisoč.

Vinska trgatev se je začela okoli petih. Zanj je Janez Oven napisal napol. resen, napol. šaljiv prizor, ki je prikazal borbo vinčarjev za svoje pravice. Nestopali so kot delegat vinčarjev Mirko Danko, zastopnik štajerskih vinčarjev je bil Ivan Polanc, dolenskih Berta Danko, primorskih Lučka Raduš, zastopnik kmetov Janez Oven, sodnik Rudi Bras, njegov tajnik pa Tone Bergant.

Slovenski pevski zbor iz San Justa je potem pod vodstvom pevovodje Štefara Drenška lepo zapel več pesmi, ki jih poljejo ob trgatvi po slovenskih goricah. Nato je pa bila vesela družabna prireditev, pri kateri je sodeloval orkester Triglav Jazz.

CARAPACHAY

Proslava obletnice ustanovitve Slovenskega doma

Slovenski domovi, s katerimi je posejan Buenos Aires in njegova okolica, skušajo kar najbolj slovesno proslaviti obletnice svoje ustanovitve. Tudi Slov. dom v Carapachayu je želel preteklo nedeljo pokazati svoj napredek v zadnjem letu. In treba je priznati, da so bili številni gostje prijetno presenečeni

nad tem napredkom. Odbor doma je v zadnjem letu kupil še sosednji lot in postavil zidano ograjo. Ob ograji so napravili balinišče. Za dvorano so zgradili skavtsko sobo, v dvorani sami pa so postavili oder. Vse to je bilo v nedeljo lepo okrašeno s slovenskimi in argentinskimi zastavicami.

Slovesnost proslave je pričela že v soboto zvečer. Iz raznih krajev so prihiteli čete slovenskih skavtov ter četa skavtinj iz Carapachaya. Postavili so ob domu svoje šotore, pripravili taborni ogenj in jambor. Okoli sedme ure so se zbrali rojaki iz Carapachaya v domu in pričela se je proslava obletnice z lepim nastopom naših skavtov. Ko je bil prižgan taborni ogenj, je načelnik Andrej Bodnar postrojil četo skavtov, načelnica gospa Praprotnikova pa četo slovenskih skavtinj. Nagovor na zbrane skavte in občinstvo je imel šef skavt Marijan Trtnik. Po tem nagovoru je g. Trtnik sprejel obljubo dveh skavtinj vodnic iz Carapachaya: Anke Aljančič in Metke Pirc.

V nedeljo zjutraj ob 7 je bila budnica, teovadba, umivanje, molitev in posprava taborišča. Okoli 10 so se začeli zbirati gostje. Iz San Martina je pripeljala skavtinje vodnica Marija Pristovnik. Pri vratih so goste pozdravili odborniki doma z Jožetom Jonkejem na čelu, ter narodna noše. Po prihodu g. direktorja Oreharja se je pričela v dvorani sv. maša. Skavti, skavtinje in šolska mladina so v lepo urejenih četah prikoračili v dvorano in zavzeli svoje prostore v ospredju. Med sv. mašo je bilo ljudsko petje, ki ga je vodil vodja slov. šolskega tečaja Aleksander Pirc. G. direktor je imel po evangeliju na zbrane nagovor, v katerem je predvsem pohvalil navado slovenskih domov, da svoje prireditve vežejo s sv. mašo, s čimer javno izpričujejo svojo vero in svojo željo, da bi se vse življenje v domovih razvijalo Bogu v slavo in v korist tistim, ki domove obiskujejo. Domovi naj vzgajajo našo mladino, nudijo pa naj tudi odraslim nekaj razvedrila.

Po končani sv. maši je predsednik Jonke pozdravil zbrane goste tako predsednika Zedinjene Slovenije prof. Alojzija Horvata, zastopnika Slov. katol. akad. starešinstva ravnateljica Ivana Prijatelj, zastopnika Pristave Ivana Klemenčiča in Mirka Kopača, zastopnike Slov. doma iz San Martina prof. Alojzija Zupana, Karla Uršiča in Rudolfa Smersuja. G. direktor je takoj nato blagoslovil križ v skavtski sobi in nato še igrišče. Vodja odseka za balinanje Lojze Sedej se je g. direktorju zahvalil za blagoslovitev ter povabil botro go. Lojzko Sušnikovo in botra Lada Medena, da prežeta trak in vržeta prvi krogi. Ž. živahnim ploskanjem so navzoči pozdravili otvoritev lepo urejenega balinišča.

Ljudje so si nato ogledali zanimivo skavtsko razstavo, kjer so bila razstavljena ročna dela skavtov, skavtska literatura v različnih jezikih, številne fotografije, topografski znaki itd.

Kmalu po kosilu so se pričele športne tekme. Pomerili sta se štafeti skavtov iz Carapachaya in San Martina. Tekli sta dvakrat okoli kvadra, na katerem stoji dom. Zmagal je San Martin. Sledil je tek na 800 m. Tudi tu so zmagali sanmartinski skavti in sicer: Janez Marušek, Damjan Ecker in Janez Zupanc. Skavtinje pa so imele tek na 400 m. pri katerem sta prvi dve mesti odnesli sanmartinčanki Alenka Grom in Irena Šušteršič, tretje mesto pa članica iz Carapachaya Darinka Dragan. Pri teku „starejših“ na 400 m so zmagali Alojzij Dragan, Aleksander Pirc in Pavle Homan.

S tem je bil končan športni program proslave. Po prihodu orkestra Moulin Rouge so mladi in tudi starejši nekoliko zarajali. Po njegovem odhodu pa je v lepo jesensko noč odmevala slovenska pesem sanmartinskih fantov in deklet, ki so v velikem številu obiskali to prireditev.

PAVLE VERBIC — 50-LETNIK

Bil je 29. 3. 1963, ker se je tega dne pred 50 leti rodil v Ljubljani. Gimnazijo je študiral v škofijskih zavodih v St. Vidu nad Ljubljano, kjer je maturiral leta 1933. Njegov oče, Franc Ver-

bic, profesor klasične gimnazije v Ljubljani, je bil s pok. ravnateljem Remcem, ravnateljem Ivanom Dolencem, prof. Evgenom Jarcem in Ignacijem Zaplotnikom med najožjimi sodelavci Jan. Ev. Kreka. Jubilant je svojega očeta izgubil že v mladostnih letih. Prav tako mater. Oba sta umrla leta 1921. Pok. škof Rožman je bil tedaj prefekt v Marjanišću ter je Verbičevega očeta obiskal na smrtni postelji. Tedaj ga je isti naprosil, naj bi pazil na njegovega sina. Škof dr. Rožman je poslednjo željo Verbičevega očeta vestno izpolnjeval, skrbel zanj kot varuh in spremljal njegovo življenje vse do svoje smrti.

Po končani maturi se je Pavle Verbič vpisal v Ljubljani na prirodoslovni oddelek filozofske fakultete, na kateri je diplomiral leta 1938. Kot akademik se je udeleževal v akademskih društvih Danica, potem pa od vsega začetka v Konzorciju „Straže v viharju“ in v Akademskem klubu Straža. Med šestojanuarskim režimom je pripadal tajni upolitični organizaciji kat. dijakov, ki je bila tedaj v tesnih stikih s pok. ravnateljem Zadrzne zveze Francem Gabrovškom. Njeni člani so obiskovali tudi dr. Korošca v internaciji na Hvaru, povsod odločno nastopali proti protislovenskim političnim elementom, jim razbijali shode ter mnogo vplivali na takratni razkroj protislovenske politike. Ko je dr. Korošec po Aleksandrovi smrti prišel na svobodo in prihajal znova v Ljubljano, so ga člani te dijaške skupine obiskovali v Marjanišću ter od njega dobivali konkretna navodila za delo med narodom.

Pavle Verbič se je odločno udeleževal tudi v dijaških organizacijah na univerzi. Med akademiki je užival ugled in je bil leta 1935 izvoljen za predsednika Akademске akcije za izpopolnitev ljubljanske univerze, na kateri so se slovenski katoliški akademiki med šestojanuarskim režimom tako uveljavili, da so na svobodnih in tajnih volitvah dobili absolutno večino. Akademska akcija za spopolnitev ljubljanske univerze je bila v veliko oporo vseučiliškim oblastem, ki so se zavemale za razširitev ljubljanskega vseučilišča. Tako je v tistih letih po zaslugi dr. Korošca začelo rasti v Ljubljani mogočno poslopje vseučiliške knjižnice po Plečnikovih načrtih. Vso to dobo je bil prof. Verbič najožji sodelavec prof. dr. L. Ehrlicha, ki je bil že tedaj v ostrem spopadu z zamaskiranim komunizmom (kulturni boljševizem, prodiranje komunizma na univerzo in srednje šole, akcija za ljudsko fronto, nastopanje kršč. socializma skupno s komunisti, borba za „mir in proti fašizmu“ itd.).

Po opravljeni vojaški službi v Beogradu, ko je dobil zvezdo podporočnika, je postal profesor na 3. drž. realni gimnaziji v Ljubljani. Leta 1939 ga je pa dr. Korošec kot prosvetni minister poklical v svoj kabinet ter je v njem deloval 5 mesecev kot njegov tajnik.

V Ljubljani je prof. Pavle Verbič poučeval tudi govorniško na šoli za delavske zaupnike, ki jo je organizirala Delavska zbornica. Med okupacijo je vodil žensko vejo Slovenske dijaške zveze in aktivno sodeloval tudi pri Propagandnem oddelku Pokrajinske uprave. Ko so nacisti leta 1944 hoteli zatreti ilegalno politično delovanje katoliških in liberalnih krogov in zapri več predstavnikov slovenskega političnega življenja, so zapri tudi prof. Pavleta Verbiča. Skupno s pok. Albinom Šmajdom ter Križmanom je predsedel 4 mesece v samici. Potem so ga izpustili, toda do konca okupacije se je moral javljati na nemški policiji.

V begunstvu je prof. Pavle Verbič kmalu odšel s prof. Beličem in Baragom iz Moniga v Trst, kjer komunisti niso hoteli tedaj sodelovati z Zavezniško upravo pri organizaciji slovenskega šolstva na Svobodnem tržaškem ozemlju. Prof. Beličič in prof. Verbič sta po naročilu Zavezniške uprave izvedla vpisovanje v slovenske šole na Tržaškem ozemlju. Po nekaj dnevih vpisovanja je bilo število učencev tolikšno, da je Zavezniška uprava sklenila organizirati na tem področju slovensko srednjo, strokovno in osnovno šolstvo. Da je bilo mogoče izvesti to nalogo, je zasluga

Vsak teden ena

VES DAN JE PRI OKNU

Ves dan je pri oknu ljubica čakala, da je blede luna mirno posijala.

Zunaj mesta z drugo ljubico je hodil, je po ravnem polju za roko jo vodil.

Tako luna reče, za oblak se skrije, da solzic ne vidi, ki jih dekle lije.

slovenskih šolnikov, ki so prišli iz taborišč v Trst in kljub življenjski nevarnosti in nevarnosti preganjanja s strani komunistov, z domačimi slovensko zavednimi in demokratsko usmerjenimi šolniki položili temelj slovenskemu šolstvu na Tržaškem. Prof. Verbič je sodeloval tudi pri sestavljanju slovenskih šolskih knjig in skript. Tako je sestavil Blagoznanstvo za trgovsko akademijo. Kot kulturnik je sodeloval tudi s predavanji iz naravoslovja na slovenskih oddajah tržaške radijske postaje.

V Argentini je začel kot ročni delavec, nato kot kemik na Bromatološkem oddelku mestne občine v Bs. Airesu, zadnja leta je pa uslužben kot kemik v tovarni COPLAN za zračnice v Merlu.

Je član društva Zedinjena Slovenija, predsednik društva DOM in član glavnega odbora za suvereno slovensko državo. Kot član uredništva Slovenske poti je znan po svojem zmernem in akademskem stilu ter tonu.

K 50-letnici mu iskreno čestitamo ter želimo še dolgo srečno in zdravo življenje, da bi lahko še naprej razvijal svoje sposobnosti v korist slovenskemu narodu.

SLOVENCI PO SVETU

KANADA

Za velikonočne praznike je izšla 5. številka slovenskega lista Slovenska Misel. List izdaja Društvo Slovencev v Torontu v okviru „Slovenskega sveta v Kanadi“. V številki so objavljeni naslednji članki: Velika noč — praznik zmage, Starši in duševni razvoj otroka, Knjiga o koncentracijskih taboriščih v Rusiji, Slovenska šola v tujem okolju, Začetki slovenskega bogoslužja med Slovenci, II. razstava slov. tiska v Torontu, Delo v skupnosti, Komunistično gospodarstvo, Neuspeli poskus v slov. praporstvu, Slovenski dan, Likovna umetnost, Problem katoliških šol v Ontariju, Straža pri Božjem grobu, Razlike v mnenju, Na postrvi, Kratke vesti iz domovine. Slovenski pect v Torontu ter pesmi: Gregorčič: Življenje ni praznik in Vital Vodusek: Prošnja pesem.

Naslov uredništva in uprave je: 618 Mannig Ave, Toronto 4.

Člani Slovenskega gledališča v Torontu so 24. marca t. l. v dvorani župnije Marije Pomagaj uprizorili dramo Mati slovenskega pisatelja Ksaverja Meška, v režiji Vilka Čekute. Repriža predstave je bila tudi v fari Brezmaže, Z. uprizoritvijo te drame so slovenski igralci v Torontu počastili njegova avtorja Ksaverja Meška za njegovo 90-letnico, ki jo praznuje letos.

PO ŠPORTNEM SVETU

IV. Vseameriške igre v Sao Paulo v Brazilu so se zaključile preteklo nedeljo. Na zaključek je prišlo nad 50 tisoč gledalcev, ki so napolnili veliki stadion Pacaembu. Po zadnji točki teher, jahanju, (zmagalo je moštvo ZDA, Argentina pa je zasedla drugo mesto), je predsednik mehiške delegacije general Jesús Clark Fores s poslovnim govorom zaključil tekme, ugasnili so olimpijski ogenj, pevski zbor mesta Sao Paulo pa je zapel Vseameriško himno. Prihodnje Vseameriške športne igre bodo leta 1957 v Kanadi v Winnipegu.

Na sedanjih tekmah je reprezentanca ZDA pobrala največ medalj: 200, od tega 108 zlatih, 55 srebrnih in 37 bronastih. Drugo mesto je pripadlo Brazilu s 63 medaljami (20, 22, 21), Kanada je na tretjem mestu s 61 (9, 26, 26), Argentina pa je četrta s 45 medaljami (8, 19, 18). Na tekmah ni padel noben svetovni rekord, čeprav so bili rezultati zelo dobri, pač pa so izboljšali nešteto rekordov, ki so bili postavljani na prejšnjih Vseameriških igrah.

Argentina je osvojila osem prvih mest: Osvaldo Suárez je 5000 m pretekel v 14:25,7, Jan Dyrzka pa je bil prvi na 400 m z ovirami v času 50,2. Oba sta izboljšala prejšnje rekorde iger. Dve prvi mesti sta osvojila boksarja Almaraz v petelinji kategoriji, Moreira pa v srednje-lahki. Kolesar Vázquez je dobil zlato medaljo za zmago v tekmi na 1 km; Saucedo pa za zmago v floretu. V veslanju je zmagala Argentina v četvercu brez krmarja, osmo zlato medaljo pa je dobil znani yachtsman J. A. Chaves v skupini „Dragón“.

Obeni zbor Družabne pravde

Družabna pravda, ki med slovenskimi izseljenci v svetu načrtno pospešuje preučevanje socialnih vprašanj ter študiranje papeških socialnih okrožnic je imela na praznik sv. Jožefa Delavca dne 1. maja v Buenos Airesu redni občni zbor.

Letno zborovanje se je začelo s sv. mašo. Imel jo je direktor g. Anton Orehar, ki je v cerkvenem govoru poveljeval delo v smislu nauka kat. Cerkve in poudaril njena prizadevanja za pravično rešitev socialnih vprašanj.

Občni zbor Družabne pravde je pa začel in ga do izvolitve novega predsednika vodil Lojze Erjavce. V svojem poročilu je navedel, da je delo odbora v pretekli poslovni dobi bilo v glavnem posvečeno pripravi prevoda in izdajanju papeških okrožnic Mati in Učiteljica. Njen prevod sta — kot znano — oskrbeli gg. univ. prof. dr. Ignacij Lenčec in rektor bogoslovja ter škofovega zavoda v Adrogeju dr. Franc Gnidovec; po posredovanju g. p. Prešerna v Rimu ga je na natisnila vatikanska tiskarna. Zanimanje za to okrožnico je odbor med rojaki vzbujal s predavanji o njej v raznih slovenskih naseljih. Velika skrb odbora je bila tudi posvečena izdajanju istoimenskega društvenega glasila.

Tajnik Rudolf Smersu je omenjal spremembe v odboru med letom. Po odhodu g. Jožeta Juraka v Evropo je prevzel uredništvo Družabne pravde dot. tajnik Maks Jan, tajniške posle pa Rudolf Smersu, za duhovnega vodjo DP je pa bil imenovan g. Gregor Mali. Omenjal je dalje predavanja o papeški okrožnici Mati in Učiteljica, ki jih je pripravila DP v Ramos Mejiji, San Justu, Slovenski vasi, na Slovenski pristavi, v San Martinu in Carapachayu. Tej okrožnici je posvetilo svoj študijski dan tudi Slov. kat. akad. starešinstvo. Poročal je tudi, da je odbor DP naprosil g. dr. Ignacija Lenčca, naj bi sestavil Priročnik o socialnih vprašanjih. Z. zahvalo Sv. Sloveniji ter Oznanihu za podpiranje dela DP je tajnik zaključil svoje poročilo.

Zatem so podali poročila blagajnik Luka Milharčič, urednik Družabne pravde Maks Jan, upravnik lista Janez Šest, poročilo organizacijskega referenta Gabriela Kranjca je pa prebral Rudolf Smersu.

V debati je več govornikov razmotrivalo o vprašanju zakaj je malo zanimanja med mladino ne samo za študij socialnih vprašanj, ampak sploh za delo v društvi in organizacijah. Na

predlog Maksa Jana je občni zbor DP sprejel sklep, naj meddruštveni svet o tem vprašanju izvede med društvi in izseljenskimi ustanovami široko pismeno mladinsko anketo. Na podlagi njenih rezultatov bo potem treba to vprašanje preučevati naprej.

Po poročilu nadzornega odbora, ki ga je podal Jože Jonke in izglasovani razrešnici so bile volitve, pri katerih so bili izvoljeni. Predsednik Jože Jonke, podpredsednik Edi Škulj, tajnik Rudolf Smersu, blagajnik Luka Milharčič, urednik DP Maks Jan, upravnik Lojze Erjavce, organizacijski referent Janez Šest, gramatični referent Franc Zorc. V nadzorni odbor sta bila izvoljena Ivan Žnidar in Albin Magister, v razsodišče pa Tone Bidovec.

Novoizvoljeni predsednik DP Jože Jonke se je zahvalil v imenu vseh članov novega odbora za zaupanje, nato je na občenemu zboru predložil v odobritve odposlanih pozdravnih pism predsedniku NO za Slovenijo dr. Mihi Kreku, apostolskemu nunciju v Bs. Airesu msgr. Monzoniju, buenosajreškemu nadškofu kardinalu dr. Caggianu ter vsem društvom in organizacijam ter Slovenskim domovom v Argentini.

Pri slučajnostih je bila izražena želja naj bi novi odbor DP razmišljal o organiziranju študija nove socialne ureditve Slovenije.

CERKVENI OGLASNIK

Spored romanja v Luján:

Ob 10 romarska maša z govorom in skupnim sv. obhajilom.
Ob 14,30 pričetek popoldanske pobožnosti; po pridigi procesija.

OBVESTILA

Slomškov dom vabi vse svoje članice in člane, ki imajo narodno nošo in se bodo udeležili slovenskega romanja v Luján, da se za popoldansko procesijo oblečejo v naše slavnostno narodno oblačilo.

Slovenski srednješolski tečaj v treh oddelkih bo zopet v soboto, 11. maja, točno ob 15,30 v Slovenski hiši na Ramón Falcónu.

II. kulturni večer SKA bo v soboto, 18. t. m. ob 7 pri Bullrichu, Sarandi 41, Capital. Predaval bo g. Marijan Marolt o Ekspresionizmu v slovenski likovni umetnosti. Predavanje bodo spremljale številne skioptične slike.

V Slovenskem domu v Lanusu bo v soboto 18. maja ob 20 in v nedeljo 19. maja ob 16 uprizoritev kmečke ljudske igre v petih dejanjih: GRČE. Igro je po povesti Slavka Savinška dramaturgiral Zdravko Novak in se je doslej igrala samo v Clevelandu. Vstopnina zmer-na! — Vabi odbor društva Slovenska vas.

Filmski večer bo v Slomškovem domu v soboto, 18. maja ob 20. Na programu zanimivi filmi. Vabljeni!

Odsek SDO Ramos Mejia vabi vsa dekleta iz okolice na zanimiv sestanek, ki bo v nedeljo, 19. maja ob 10,15 v Slomškovem domu.

Moronski odsek Fantovske zveze bo imel svoj prvi sestanek v soboto, 18. maja ob 19. Predaval bo g. župnik France Novak o zanimivi temi: Ti in ona. Vsi fantje vabljeni.

SKAD vabi vse akademike in prijatelje na študijski dan in občni zbor, ki bo 19. maja ob 9,30 v Colegio „Emav“ Haedo. (Dohod: kolektiv 186, 18). Pričetek s sv. mašo. Na sporedu je predavanje g. p. Kukovice o filozofiji in

Da bo vaš denar na varnem, dobro obrestovan in vam vedno na razpolago, vložite ga v

SLOVENSKO HRANILNICO

z. z. o. z.

(Cooperativa de Crédito „Oeste“ Ltda.)

Av. San Martín 263 — Ramos Mejia

Uradne ure: ob sobotah 16—20

Dežurna: ob nedeljah 9—11

Vse potrebščine za dom

vedno nudi

Novak

CENA, KVALITETA,

DOLGOROČNO ODPLAČEVANJE

Cerrito 2245 Lomas del Mirador

ge. Marte Žužek o modernih filozofskih študijah.

V nedeljo, 26. maja, popoldne ob pol 4 bo škof iz Lomas de Zamora, msgr. Aleksander Schell blagoslovil novo poslopje farnega kolegija „Marije Kraljice“. Ob priliki blagoslovitve novega kolegija bo na državni praznik 25. in v nedeljo, 26. maja, popoldne v novih prostorih „Kermese“. Rojaki toplo vabljeni.

Slovenska hranilnica z. z. o. z., Av. San Martín 263, Ramos Mejia, sporoča svojim članom, da v uradnih urah, t. j. ob sobotah od 16 do 20 lahko dvignejo dividende (27%) za leto 1962, v gotovini ali pa v novih delnicah. — Odbor Vnedeljo 2. junija spominska proslava za protikomunistične žrtve.

Sanjuški lovci pripravljajo vsem rojakom dne 9. junija t. l. veliko prese-nečenje.

LOJZE NOVAK

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO BUCARI & GALLETTI

Avda de Mayo 302

Ramos Mejia

T. 658-7083

Vse za dom, in kot vedno, najboljša kakovost in najboljše znamke TV, hladilniki, šivalni in pralni stroji, štedilniki itd. Cenjenim odjemalcem sporočamo, da tudi že lahko postrežemo z najboljšim pohištvo vseh slogov, kakor tudi z velikim, izbiro kuhinjskega pohištva po najugodnejših cenah in z dolgoročnim odplačevanjem.

Naša ponudba TV velikega aparata (gran angular), sestavljen iz najboljšega uvoženega materiala po 1500 pesov na mesec.

Obiščite nas in prepričajte se!

SLOVENSKI DOM V LANUSU

Sobota, 18. maja ob 20
in nedelja, 19. maja ob 16

GRČE

kmečka ljudska igra v petih dejanjih.
Po povesti Slavka Savinška dramaturgiral Zdravko Novak.

Vstopnina zmer-na!

Vljudno vabi odbor društva
SLOVENSKA VAS

Prijateljem in znancem sporočamo žalostno novico, da je umrl v domovini zadet od srčne kapi dne 25. aprila 1963 v 64. letu starosti naš dragi mož, oče, brat, stric, tast in svak, gospod

JAKOB GOLOB

postajenačelnik v p.

K zadnjemu počitku so ga spremili na pokopališče k Sv. Križu v Ljubljani v nedeljo, dne 28. aprila 1963.

Priporočamo ga v molitev.

Žalujoči:

V domovini: žena Reza roj. Gostič, hčerka Majda sestri, Mina in Ivanka, svakinja Ema roj. Červ s sinom Fran-
cetom ter ostalo sorodstvo.

V Argentini: sinova Janez z ženo Lili roj. Fabjančič, in
Marijan, sestri Franja, por. Stare in Roza ter brat France.

Ljubljana — Buenos Aires, 7. maja 1963.

V globoki žalosti sporočamo prijateljem in znancem, da je dne 2. maja 1963 umrla v 74. letu starosti naša ljubeča žena, skrbna mati, stara mati, sestra in tašča, gospa

MARJETA ŠUSTERŠIČ, roj. PEŠELJ

K zadnjemu počitku smo jo spremili na pokopališče v San Luisu. Drago rajnico priporočamo v molitev.
San Luis-Buenos Aires, Córdoba-Rosario, Long Islad-Zagorac, 6. 5. 1963.

Žalujoči:

Mož Ernest, hčerka Slavica, sinovi Ratko, Mirko in Dušan z
družinami, snaha Gizela z družino ter brata Jože in Peter

VSE SLOVENSKE OTROKE LEPO
VABIMO, DA PRIHITIJO 19. MAJA
NA VRT SLOMSKOVEGA DOMA,
KJER BO

OTROŠKA
TOMBOLA

ZDRUŽENA S KRATKIM

KULTURNIM PROGRAMOM

Tombolske karte po deset

pesov so že v prodaji

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 688.209

Naročnina Svobodne Slovenije za leto
1963: za Argentino \$ 650.—; za Sever-
no Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za
pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.
Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados
Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35-8827

Buenos Aires

Po dolgi bolezni je dne 6. maja 1963 umrl naš dragi mož
in svak, gospod

JOŽE PAPEŽ

doma iz Brezovega dola pri Ambrusu.

Pokopali smo ga 7. maja 1963 na pokopališču v mestu Avellaneda.

Žalujoča

žena Lucija Papež, roj. Mihuč in svak Anton Mihuč

Slovenski izseljenski javnosti sporočamo, da je dne 2. maja
1963 umrla v San Luisu gospa

MARJETA ŠUSTERŠIČ

Zadnje zemsko bivališče je dobila na pokopališču v San Luisu.
Zavedno rojakinjo in zvesto članico društva Zedinjena Slovenija
bomo ohranili v trajnem spominu.

Maša zadušnica za rajno bo dne 25. maja 1963 zjutraj ob 6,30
v zavodu Ntra. Sra. de Gracia y Buen Remedio, calle Vallejos 4746,
Villa Devoto, Buenos Aires.

Zedinjena Slovenija

Slovenskim rojakom sporočamo žalostno novico, da je dne 30.
aprila 1963 umrla v Mednarodnem izseljenskem domu v Martinezu
gospa

MARIJA MASTNAK

Pogreb je bil dne 2. maja 1963 na pokopališču Villégas v San
Justu.

Zvesto članico društva Zedinjena Slovenija bomo ohranili v
lepem spominu.

Sv. maša zadušnica za rajno bo v soboto, dne 18. maja 1963
ob 6,30 v zavodu Nuestra Sra. de Gracia y Buen Remedio, Calle
Vallejos 4746, Villa Devoto, Buenos Aires.

Zedinjena Slovenija

IVAN PREGELJ:

Otroci sonca

Izmenjali so krožnike za pecivo in
sadje. Napolnili so druge čaše, Nova
napitnica se je oglasila. Pevec na hod-
niku so zapeli še zadnjo umetno pesem,
ki so jo znali:

„V hribih se dela dan...“

Pogovor je zašumel svobodneje. Vanj
je udarjal močni poštarjev smeh. Bra-
daška je krotila moža, da preveč pije.
„Sitna si,“ se je otresal mož.

Poznik se je razgovarjal s kapla-
nom. Saj je bila modrost, kar je tičalo
v bledem mladeniču; bila je možka od-
ločna kri, ki ji vela iz njegove besede.

„Glej, novega Mahniča,“ je mislil
Poznik in ga je bil vesel. „Je goreč, pa
je domač in zdrav.“ Odločno je segel
duhovnemu čez mizo z roko.

„France,“ je šepetnila Helena ob
njem.

„Kaj je, ljubica?“ je vprašal.
„Srečna sem,“ je povedala.
„Albin poj,“ je klicala Slavica. He-
lena je šla za njenim glasom.

Sivcu, ki se ga je prijemalo vino, je
hotela Albinova pesem zveneti kakor
motiv iz „Malbrougha“. Pa je bila nem-
ška Eichendorffova balada v Schumma-
novi melodiji. Saj ni sodila v veseli
večer. Albin jo je pel, ker jo je znal.
Pel je z občutjem in jasno in beseda
za besedo je padala v duše.

„Es ist schon spät, es ist schon
kalt...“

Pesem je bajala o vitezu, ki jaše
skozi teman gozd. Sreča ga prečudno
lepa ženska. Vitez je ves prevzet od
nje. Ona pa preklinja nezvestobo mo-
ških in se s tem razodene, kdo je. Vitez
vzklikne:

„Jetzt kenn' ich, Gott steh mir bei,
du bist die Hexe Loreley...“
In potem sodi večica neusmiljeno:
Est ist schon spät, es ist schon

kalt,
kommst nimmermehr aus diesem
Wald...
... kommst nimmermehr ...
nimmermehr ...“

Tedaj je pesem nasilno zamrla. Sla-
vica je blede vrgla svoji roki igralke
in prste in pevcu na usta. Nato je po-
kazala nemo na Heleno, ki je onesveš-
čena ležala geometru Pozniku na ro-
kah. Poznik je dejal mirno:

„Saj ni nič. Ne razburjajte se.“ V
zaskrbljenem licu mu je v resnici ležal
odsev sreče, ki ga ni mogel nihče tol-
mačiti. On pa je segel mirno z levico
po čašo pikolita in ga prinesel svoji
ženi na ustnice. Prosil je, kakor da
zbuja od mrtvih ali da budi iz spanja:

„Helena pij!“
Odpri la je oči, srknila. Rahla rde-
čica ji je stopila v lice. Nasmehnila se
je in se hotela pognati z ustnicami
proti moževemu licu in njega mirnim
očem. Ko se je zavedala, da ni sama,
se je sramovala in obžalovala:

„Francé, ne smem...“

„Pridna bodi, Helena,“ je rekel.

„Uslišana sem, ali zdaj verjameš?“
je vprašala tiho.

„Upam,“ je odvrnil in jo dvignil
izza mize.

Bradaška se je naglo dvignila in
stopila k Veroniki.

„Drugična,“ je zašepetala kratko.
Veronika je prikimala. Mislila je sa-
ma nase...

Tisti trenotek je zagledal geometer
človeka, ki je bil nepričakovano stopil
na prag

„Matijec, kaj pa je,“ je vprašal.

„Mati Katra so zboleli za smrt, pa
bi vas še enkrat radi videli,“ je pove-
dal kmečki človek mirno.

„Pridem,“ je odgovoril Poznik.

V.

Ko so ostali Koširjevi in Poznik
sami, je rekel Poznik Koširju:

„Kobilo bom zapregel ob treh, da
me potegne do Podgorja.“

„Kakor veš, je rekel Košir.

„Prav,“ je odvrnil Poznik. Tedaj se
mu je obesila žena za roko in rekla:

„France, vzemi me s seboj!“

„Trudna boš,“ je rekel.
„Spala bom ob tebi, na vozu. O, ka-
ko bo to lepa, lepa pot.“

„Moja ljuba,“ je rekel „pozabila si
da je od Pogorja do Katre hriba za
dve uri.“

„Hodila bom,“ je prosila. „Dovoli
da jo vsaj enkrat vidim, tvojo krušno
mater, da me blagoslovi. Francé, bo-
di dober.“

„Da ti le škodilo ne bo,“ je menil
in popuščal.

„Ne bo,“ je odvrnila.

Nato se je popolnoma vdal. Stopil
je v kuhinjo k Matiji, a ga ni več na-
šel. Odšel je bil že spat. Stopil je za
njim v hlev. Mož je rekel, da pojde
peš čez hribe, tako da bo dobro uro
pred Poznikom doma.

„Niti mar mu ni, gorjanu, da bi se
vozil z menoj,“ je mislil Poznik. „Svo-
je gorske poti ima rad, najbližje poti
in svobodo, da počiva, kjer se mu zdi,
in se ustavi, kjer mu ugaja. Praznik
je zanj taka pot. Prav je, da je
prišel za tako redko priliko. Pij je
in jedel, da bo še v osemdesetih svo-
jih letih vedel povedati svojim vnu-
kom, če bo doživel in jih imel.“

Stopil je v svojo spalnico in našel
Heleno v postelji. Spala je. Ob le, bele
roke so ji ležale na odeji. V spanju
so se ji bile razklenile iz molitve, ki
je bila trudna ugasnila na njenih ust-
nicah. Objelo ga je sladko ganotje,
slišal mirno sapo njenih pluć. Rahla,
sklonil je glavo nad njene ustnice in
težka blodost, ki je ležala na njenih
licih, ga je še bolj ganila.

„Spavaj, otrok,“ je rekel polglasno
in kakor kmetška mati svoje dete pre-
križal obraz svoje žene. Potem je ure-
dil potrebno za jutranjo pot in legel.

Ni mogel takoj zaspati. Obraz tete
Katre mu je lebdel pred očmi, toplo
usmiljenje do grčave in dobre ženice
ga je obšlo.

„Smrt ji je segla do grla,“ je ob-
čutil besedno iz balade, ki jo je pred
leti bral, a umreti noče, dokler ni
uredila vsega in se še enkrat poslovi-
la od mene. Moj Bog, kako me je lju-
bila ta ženica! Kolika sreča je za mo-
ža, ki ve, da ga je ljubila žena, ki ni
bila njegova mati! Saj ga ni srečnej-
šega človeka od mene. Tako so me
ljubile in me še. Zakaj neki pišejo, da
ženska ni dobra? Dobra je. Ljubi.“

Misli so se mu začele blesti; le-to
je še videl, kako je noč razsvetlil me-
sec, in je vedel:

„Vozil bom iz mesečine v zarjo.
Lepo bo.“ Potem je spal mirno in
zdravo.

Ko se je zbudil, je videl Heleno, da
je že vstala in se napravlja.

„Vstani,“ je rekla „voz je že za-
prežen.“

Opravil se je naglo, vprašal Hele-
no, ali se je dovolj oblekla za jutranji
hlad in šel pred Koširjevo vežo, kjer
je staj voz. V siv plašč zavita je stala
Slavica ob konju.

„Ali si ti zapregla,“ je vzkliknil.

„Zakaj ne spiš.“

„Peljem se z vama,“ je rekla.
„In kdaj boš spala?“ je vprašal.

Ni odgovorila, nego molče zlezla
na voz k Heleni, katero je on vzdignil
na usnjate blazine. Svetla mesečina je
ležala nad trgov: od dolenjega konca
je bilo čuti nekaj glasov. Vračala sta
se domov Bradač in poštar, ki ju je
bilo po slavu zaneslo še k Zofiji. E-
den izmed njiju je poskušal zapeti.